

OLDŘIŠKA CIPROVÁ

PRINCEZNA ADIVA

NEVĚSTA KNÍŽETE BOLESLAVA

edice

Copyright © Oldřiška Ciprová, 2026
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Copyright © Oldřiška Ciprová, 2026
Redakční úprava Kornelie Vagašiová
Grafická úprava obálky Emil Křižka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2026
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7695-813-5

PROLOG

Wessex, léto 924

V noci přišel vítr od moře. Tlačil do okenic tak mohutně, až se staré dřevo chvělo. Prasklinami kamenných zdí se dovnitř vedral chlad a někde venku, vysoko na hradbě, se ozvalo tlumené zaklení strážného. Uvnitř hradu nikdo nespal. Velká síň byla plná mužů. Louče vrhaly po stěnách dlouhé, roztřesené stíny. Kouř stoupal k trámům a držel se tam jako šedý závoj. Bylo dusno, přestože venku foukal vítr.

Na zemi u jedné z lavic seděla malá dívka. Už dávno zjistila, že mezi nohama dospělých je víc prostoru než mezi jejich hlavami.

Vlasy jí padaly do očí, které od sebe byly vzdálené trochu víc, než bylo obvyklé. Vlásky měla světlé a jemné, na koncích ještě zatočené do dětských prstýnků. Přes lněnou košilku jí prve chůva přehodila kus vlněné látky, která dívce stále sklouzávala z ramen.

V ruce držela dřevěného koníka, kterému chyběla jedna noha. Palcem mu hladila hladký hřbet, jako by to byl živý tvor, který potřebuje utišit.

Dveře se rozletěly a do síně vpadl vítr – a s ním těžký a železný pach. Muži se bez jediného pokynu rozestoupili. Někdo zaklel. Jiný začal šeptat modlitbu.

A pak přinesli tělo. Dva bojovníci ho nesli mezi sebou. Oba měli ruce potřísněné krví až po zápěstí. Položili náklad na dlouhý stůl pod praporem s vyšitým křížem. Dřevo stolu zasténalo.

Dívka vzhlédla. Viděla jen to, co jí dětská výška umožňovala – střípky děje, který nechápala.

Rozříznutou tuniku. Paži, která končila tam, kde končit neměla. Tmavou krev stékající po hraně stolu a dopadající v pomalém a pravidelném rytmu na kamennou dlažbu.

Kap kap.

Dívka se přestala kolébat. Postavila se. Udělala několik nejistých kroků. Bosé nohy ji na kamenné podlaze zastudily. Mezi prsty cítila prach a drobné kamínky. Vylezla na lavici u stolu a klekla si na ni. Nikdo si jí nevšímal.

Muž na stole měl oči otevřené, upřené ke stropu, ale nedíval se. Dívka znala hledící, živý pohled. Kdysi takový vídala pokaždé, když se na ni matka usmívala. A vídá ho i teď, vždy, když ji otec zvedne vysoko nad hlavu a svět se na okamžik zatočí.

Oči toho muže byly jiné. Prázdné. Lesklá spona na bojovníkově opasku ji přitahovala. Ve světle loučí se třpytila jako hvězda. Už už se jí chtěla dotknout, ale vtom ji někdo prudce odtáhl.

Chůvina náruč byla pevná a tvrdá a čpěla bylinami, kouřem a strachem.

„Ne," zašeptala žena a přitiskla dítě k sobě.

Dívka začala plakat. Chůva Edith ji konejšivě houpala a odnesla do komnaty, kde svěřenkyni položila na kožešinu.

„Spinkej, srdíčko," pohladila žena dívenku po hlavě a odešla. Zůstalo po ní tísnivé ticho ve tmě, která se zdála

nekonečná. Spánek nepřišel. Ležela a svírala svého koníka. Dveře se pootevřely a ona ze známého zvuku poznala, že je to otec.

Otočila se k němu, ale mlčela. Otec držel louč, a tak si všimla, že má zašpiněný plášť. Vlasy měl slepené potem a zdálo se, že se trochu třese. Teď nevypadal jako ten důstojný král, jehož měla každý den před očima. Vypadal jako muž, který ušel dlouhou cestu.

Zastavil se u lože. Dívenka se posadila.

„Spi," řekl tiše.

„Ne!" řekla rozhodně a natáhla ruce.

Vzdychl a vzal ji do náruče.

Krev už smyl, ale její pach zůstal. Zavřela oči.

Srdce králi bilo klidně a pomalu a v tom rytmu bylo něco, co neznala. Vzdálenost. Trochu se odtáhla a otec dcerku položil zpět na kožešinu. Nehladil ji ani nemluvil. Jen stál a dívenka, která nerozuměla bitvám, smrti ani krvi, cítila, že něco z otce zůstalo venku na poli a už se s ním nevrátilo.

O několik let později

Léto bylo suché tak, že tráva na kopcích kolem řeky Severn zežloutla už uprostřed srpna a pod nohama křupala jako sláma. Každé ráno se nad vodou zvedala lehká mlha, která mizela teprve s prvním skutečně silným sluncem, a kolem voněl prach, koně a řeka.

Hrad se toho dne probouzel pomalu.

Adiva stála u úzkého okna své komnaty a dívala se dolů na nádvoří. Její světlé vlasy byly spletené do dvou dlouhých copů a na sobě měla světle šedé šaty z jemné vlny, které jí sahaly až ke kotníkům. Už nebyla malé dítě, které

běhá po nádvoří s uhlíkem v jedné ruce a dřevěným třínohým koníkem v druhé.

Učila se číst, psát a poslouchat, ale především se učila pozorovat.

To poslední jí šlo nejlépe. Právě proto si všimla posla ještě dřív, než se na nádvoří začali sbíhat ostatní.

Kůň pod mužem byl zpěněný a unavený, hlavu měl sklopenou nízko a boky tmavé potem. Strážní spěchali ke zvířeti, ale jezdec nečekal. Seskočil dřív, než kůň úplně zastavil, a zamířil rovnou k síni.

Adiva nevěděla proč, ale cítila, že ten muž nepřivezl žádné dobré zprávy.

Seběhla dolů právě ve chvíli, kdy se síň začínala plnit lidmi. Dvořané stáli v hloučcích, šeptali si a upírali pohled na posla klečícího před shromážděnými lordy.

„Mluv," vyzval ho jeden z nich.

Posel měl hlas zastřený únavou.

„Zpráva z Farndonu. Pro královský dvůr."

V síni by bylo slyšet spadnout jehlu.

„Král…" zaváhal muž na okamžik. „Král Eduard zemřel dnes nad ránem."

Někdo prudce vydechl.

Adiva zůstala stát bez hnutí.

„Na cestě z Mercie," pokračoval posel. „Náhlá nemoc. Lékaři už nemohli pomoci."

Síní proběhl tichý šum.

„Ve Farndonu…"

„Ano."

„Od té doby, co zemřela Æthelflæd, je v Mercii neklid," ozval se jeden z lordů zachmuřeně. „Lidé tam stále nejsou smíření s vládou Wessexu."

„Král musel jet znovu uklidnit zemi," odpověděl jiný.

„A Vikingové čekají na každý projev slabosti."

Muži znovu ztichli. Adiva poslouchala. Nerozuměla všemu, ale pochopila dost.

Otec byl pryč.

U dveří síně stál kněz. Když si jí všiml, lehce sklonil hlavu.

„Princezno."

Adiva polkla.

„Co se stalo?" zeptala se, přestože odpověď už znala.

„Tvůj otec, král Eduard, zemřel dnes nad ránem ve Farndonu. Bůh si ho povolal."

Na okamžik měla pocit, že se podlaha pod jejíma nohama pohnula. Jako by pevný kámen síně ztratil jistotu a ona stála na něčem měkkém, nejistém, nebezpečném.

Chůva Edith postávala opodál. Vypadalo to, že chce k Adivě přistoupit, ale zarazila se.

U dvora se před lidmi neplakalo.

Adiva to věděla. Učili ji tomu od dětství.

Pamatovala si, jaký byl otec kdysi – hlasitě se smál, zvedal ji vysoko nad hlavu a voněl koněm, potem a větrem. V posledních letech už se smál málokdy. Únava v něm rostla rok za rokem a Adiva ji cítila, i když o ní nikdo nemluvil.

Najednou ji přepadla jediná myšlenka.

Už nikdy neuslyší, jak vysloví její jméno.

Ta představa ji zasáhla prudčeji než samotná zpráva. Prsty sevřela látku šatů tak silně, až jí zbělely klouby. V hrudi se jí cosi bolestně stáhlo a na okamžik měla strach, že se rozpláče přímo tady, mezi muži, kteří už mezitím začínali mluvit o nástupnictví, Mercii a vojsku.

Ale neudělala to. Králova dcera nepláče v síni plné lidí.

„Rozumím," řekla tiše.

Pak se otočila a odešla.

Nikdo ji nezastavil.

* * *

Tělo krále přivezli k večeru.

Slunce už klesalo a nádvoří tonulo v dlouhých stínech. Když se otevřela brána, celý hrad ztichl.

Vůz zastavil před schody.

Rytíři stáli kolem s loučemi, jejichž světlo se chvělo ve větru. Adiva mezi nimi očima hledala svého nejstaršího bratra. Našla ho téměř okamžitě. Æthelstan sesedl z koně pomalu, unaveně. V tom jediném dni jako by zestárl o několik let.

Když spatřil Adivu, nepromluvil. Jen se na ni podíval zvláštním způsobem. Byla v tom bolest i něha zároveň. Nikdo z nich se neusmál.

Muži nesli rakev do síně a lidé jim ustupovali z cesty. Teprve když ji položili doprostřed sálu, dovolili Adivě, aby se přiblížila.

Přistoupila pomalu.

Otec ležel klidně, tvář bledou a pokojnou. Ruce měl složené na hrudi. Vypadal menší, než si ho pamatovala. Jako by z něj někdo sejmul tíhu, kterou nosil celý život.

Adiva natáhla ruku a dotkla se jeho dlaně. Byla studená.

„Otče," zašeptala. Žádná odpověď nepřišla.

Za jejími zády se ozval tichý rozhovor.

„Jsi připraven?" ptal se kdosi Æthelstana.

„Musím být."

Adiva zavřela oči. Bratr teď převezme trůn. Svět se znovu pohnul. A ona z něj musí pryč.

Nad řekou Severn se zvedala jemná mlha a pomalu pohlcovala druhý břeh. Voda plynula tiše, netýkalo se jí nic z toho, co se dnes odehrálo na hradě. Jen občas se po hladině rozeběhl kruh tam, kde se mihla ryba nebo kam dopadl list, který vítr utrhl ze stromu.

Adiva seděla na plochém kameni těsně u vody. Kolena si přitáhla k hrudi a objala je rukama. Chlad z kamene prostupoval šaty, ale nevnímala ho. Stejně jako nevnímala vlhkost, která jí ulpívala na rukávech, ani večerní vítr, jenž si pohrával s uvolněnými prameny medových vlasů.

Dlouho jen poslouchala řeku.

Od chvíle, kdy odešla ze síně, nepromluvila jediné slovo. Teď tu seděla sama se zvukem vody a s prázdnotou, která byla výraznější než všechna slova, která dnes na hradě zazněla.

Před očima se jí znovu objevila otcova tvář. Nepamatovala si, kdy ji naposledy pohladil. Nepamatovala si ani, kdy se naposledy opravdu usmál. Poslední roky jako by z něj život po malých kouscích odnášel všechno, co kdysi znala. Zůstával králem. Rozhodoval, vládl, jezdil od jednoho kraje ke druhému, ale muž, který ji kdysi zvedal vysoko nad hlavu a smál se tak hlasitě, až se smála s ním, mizel mnohem dřív, než když dnes zemřel.

Možná o něj přicházela už celé roky, a přesto – tolik to dnes bolelo!

Adiva natáhla ruku k vodě a prsty se dotkla ledové hladiny. Řeka tekla dál, pro ni lidské životy nic neznamenaly. Adivu napadlo, že zítra poteče stejně. Stejně tak za měsíc, za rok.

Jen pro Adivu už nic nebude stejné. Už nikdy neuslyší otcův hlas.

Ta prostá myšlenka ji hluboce zasáhla a po tvářích jí začaly tiše stékat slzy.

Nesnažila se je zastavit, protože tentokrát tu byla sama a nemusela držet své city na uzdě.

„Princezno!“

Hlas prořízl večerní ticho tak ostře, až sebou trhla.

„Adivo!“

Ohlédla se. Chůva Edith k ní téměř dobíhala. Těžce oddechovala a přidržovala si rukou plášť, který jí v tom spěchu sklouzával z ramen. Když konečně došla až k dívce, na okamžik se zastavila a jen se opírala dlaněmi o kolena.

„Bože na nebi…“ vydechla přerývaně. „Co jsi nám to provedla?“

Adiva mlčela.

„Hledáme tě po celém hradě.“ Edith si přitiskla dlaň na hruď, jako by chtěla utišit vlastní srdce. „Prošla jsem nádvoří, stáje, kapli, kuchyně… Dokonce jsem si myslela…“

Zarazila se. Tu větu nedokázala vyslovit. Posadila se vedle Adivy, která se od chůvy nepatrně odklonila.

„Tvůj bratr obrátil celý hrad vzhůru nohama,“ pokračovala po chvíli. „Poslal družiníky ke všem branám. Obával se, že se ti něco stalo.“

Adiva sklopila oči.

„Měl o tebe veliký strach.“

Mezi oběma ženami se rozhostilo ticho.

Řeka šuměla stejně klidně jako předtím.

„Nechtěla jsem být mezi lidmi,“ zašeptala Adiva.

Edith se posadila vedle své svěřenkyně na studený kámen. „Já vím.“

„Všichni už mluvili jen o koruně. O Mercii. O vojsku,“ dodala Adiva zlomeným hlasem. „A já jsem jen chtěla ještě chvíli být jeho dcerou.“

Chůva zavřela oči a pevně semkla rty k sobě. V té chvíli vypadala jako opařená.

Pomalu objala Adivu kolem ramen.

Tentokrát se dívka neodtáhla.

Jen se bez jediného slova přitiskla k ženě, která ji vychovala, a obě dlouho seděly mlčky na břehu Severnu, zatímco černá voda plynula kolem nich dál, lhostejná k lidskému zármutku.

1. KAPITOLA

WINCHESTER

„Tobě to snad přináší potěšení, sestro?“ Adiva zvedla hlavu od pergamenu a zadívala se na bratra.

Stál u otevřeného okna a opíral se jednou rukou o kamenný parapet. Vítr mu zvedal lem tmavého pláště a světlo, které padalo dovnitř, mu kreslilo na tvář ostré stíny.

Král Æthelstan nevypadal jako muž, který by právě vládl celé Anglii. Vypadal unaveně.

Vlasy měl tmavé a krátce střižené, jak bylo mezi bojovníky zvykem. Byl oděn do tuniky z těžké modré vlny přepásané koženým opaskem s bronzovou přezkou. Na prstech mu zaschla barva – důkaz, že ještě před chvílí seděl nad listinami.

„Co máš na mysli, bratře?“ zeptala se Adiva klidně.

„To naše věčné putování,“ odpověděl a kývl hlavou směrem k nádvoří.

Z výšky okna komnaty bylo vidět celý dvůr. Koně byli přivázáni u kůlů, sluhové přenášeli truhly a dva kováři právě přibíjeli podkovu na zadní nohu hnědáka.

Dvorek hlučel jako v úlu. Adiva bratra mlčky pozorovala. Znala ho dobře, a tak věděla, že otázka nebyla jen řečnická. Skrýval se v ní hlubší význam, tím si byla jistá.

„Lidé říkají, že král musí být vidět," odpověděla lehce.

Æthelstan se krátce usmál. „Ano. Lidé to říkají. Ale jen málokdo z nich pak tráví polovinu roku v sedle."

Otočil se zpět do místnosti.

Adiva seděla u stolu. Vlasy měla spletené do dlouhého copu, který jí spadal přes rameno až na prsa. Prameny měla světle hnědé, místy téměř zlaté, jak se v nich zachytávalo světlo z okna. Nebyly úplně rovné; jemně se kroutily a několik neposlušných vlásků se Adivě uvolnilo u spánků, kde se zachytávaly o kůži pokaždé, když se pohnula.

Na sobě měla tmavozelené šaty z jemné vlny, přepásané úzkým tkaným pásem. Látka byla kvalitní, ale nikoli okázalá – taková, jaká se nosila na dvorech, kde si lidé vážili pořádku víc než přepychu. Rukávy měla úzké a dlouhé, zakončené jednoduchým lemem. Na zápěstí se látka lehce krčila, protože se Adiva opírala o stůl.

Kdyby princeznu někdo spatřil jen na okamžik, možná by ji přešel pohledem.

Nebyla krásná tím způsobem, jakým bývají krásné dívky, které okamžitě přitahují pozornost. Tvář měla úzkou, čelo vysoké a oči posazené o něco dál od sebe, než bylo obvyklé. Právě to však působilo zvláštním dojmem.

Když se na ni člověk zadíval déle, zjistil, že ty oči mají barvu tmavého medu a že se v nich světlo drží déle, než by čekal. Nebyly velké, ale měly hloubku, která člověka nutila přemýšlet, co se za nimi skrývá.

Adiva se navíc nedívala způsobem, jaký byl vhodný pro mladou dámu.

Neuhýbala. Spíš pozorovala.

Jako by každého, kdo před ní stál, nejprve zkoumala – pomalu, trpělivě – a teprve potom se rozhodovala, co si o něm myslí.

Když mlčela, působila téměř chladně.

Když se však usmála – což se nestávalo často – tvář se jí změnila tak náhle, že člověk na okamžik zapomněl, proč ji vlastně pozoroval. Bylo v ní něco, co nebylo snadné pojmenovat.

Možná klid. Možná opatrnost. Nebo jen zvyk dívat se na svět déle než ostatní.

Nebyla už dítě. Od smrti jejich otce uplynuly dva roky a dvůr ji mezitím naučil stát rovně a dívat se lidem do očí tak, aby z nich vyčetla víc, než řeknou.

Sourozenci nebyli v místnosti sami. Vedle dveří stála po celou dobu jejich rozhovoru chůva Edith.

Opírala se o dřevěnou hůl a její šedé vlasy byly schované pod lněným šátkem. Oči však měla pořád stejně bystré jako kdysi.

„Cestování ti neprospívá, můj pane," zamumlala.

Æthelstan se na ni pobaveně podíval.

„Ty jsi mě vychovávala, matko Edith. Měla bys vědět, že jsem tvrdohlavý."

„To vím až příliš dobře."

Adiva potlačila úsměv.

Tenhle rozhovor vedli pokaždé, když se dvůr znovu chystal na cestu.

Král přešel místnost a zastavil se u stolu.

„Mercie pořád není klidná," řekl tišeji.

Adiva odložila brk. „Od smrti paní Mercie," řekla pomalu, „se toho změnilo hodně."

„Ano."

Oba si pamatovali den, kdy přišla zpráva o smrti Æthelflæd. Adiva tehdy stála vedle chůvy a poslouchala, jak jejich otec mluví k mužům v síni.

„Její dcera Mercii neudržela," pokračoval král. „Lidé tam pořád hledají někoho, koho by následovali."

Opřel se o stůl.

„Mercie je naší branou," dodal po chvíli. „Když ji ztratíme, otevře se sever. A když se otevře sever, přijdou znovu Dánové."

Adiva přikývla. Takové věci už chápala.

„Proto jsme stále na cestách," řekl král. „Proto podepisuji listiny v Gloucesteru, Yorku i Chesteru. Proto musí dvůr vidět krále."

Chůva si odfrkla: „A proto jste oba pořád znaveni."

Æthelstan se zasmál: „Ano, i proto."

Na chvíli se zadíval na sestru. „Začínám věřit tomu," řekl pomaleji, „že náš otec měl pravdu."

„Co máš na mysli?"

„Moc se nedrží jen mečem."

Adiva neodpověděla. Věděla, kam tím míří.

Král přešel k oknu. „Drží se také rodinnými pouty."

Vítr zvedl lem jeho pláště.

„Sňatky," dodal.

Adiva zvedla oči. Bylo to tady. „Mluv jasně, bratře," řekla klidně.

Král se otočil. „Jednoho dne z Anglie odejdeš."

Chůva se ani nepohnula, ale její prsty pevně sevřely hůl.

„Toho jsem si vědoma," odpověděla Adiva. „Zatím však zůstává skryto, ve které zemi z vůle Boží nakonec naleznu svůj domov."

Král se znovu opřel o parapet.

„Srdce Evropy se mění," řekl. „Saský dvůr, Bavoři, země Slovanů…"

Adiva si všimla, že mluví pomaleji než obvykle.

„A mezi těmi zeměmi je jedna," pokračoval, „která roste rychleji než ostatní."

„Kterou míníš?" zeptala se…

Král se krátce usmál. Chůva si tiše povzdechla.

„Bohemii."

Adiva to slovo slyšela poprvé. „A kdo tam vládne?“ zeptala se.

Æthelstan odpověděl bez zaváhání.

„Kníže Boleslav I.“

Pak dodal: „A má syna.“

Adiva neřekla nic.

2. KAPITOLA

Pražský hrad

„Drž kopí výš.“

Hlas byl klidný, ale tak pevný, že v něm nebylo místo pro odpor.

Mladík zvedl zbraň o několik prstů výš. Dřevo kopí bylo hladké od mnoha rukou a železný hrot se v ranním světle slabě zaleskl, když jím pohnul. Na nádvoří Pražského hradu bylo ještě chladno; nad řekou se držel lehký opar a mezi dřevěnými stavbami stoupal kouř z ohnišť, který voněl pryskyřicí a mokrým dřevem. K tomu se mísil pach koní a kůže, protože družiníci už od svítání připravovali sedla.

Mladík se zhluboka nadechl, napjal ramena a pobídl koně.

Zvíře pod ním bylo mladé a neklidné. Kopyta klouzala po udusané zemi, a jak se mladík snažil udržet rovnováhu, kopí se v jeho rukou lehce rozkmitalo. Hrot minul slaměný terč o několik palců a projel vzduchem vedle něj.

„Znovu,“ ozval se stejný hlas.

Mladík otočil koně.

Na druhé straně nádvoří stál jeho otec.

Kníže Boleslav I. měl ruce založené na prsou a sledoval syna s nehybnou pozorností, jakou mívají muži, kteří už zažili víc bitev, než by dokázali spočítat. Nebyl vysoký, ale působil mohutnějším dojmem než ostatní muži kolem, protože měl pevnou postavu, byl široký v ramenou a v jeho postoji byla jistota člověka, který ví, že ho ostatní poslouchají.

Vlasy už mu místy šedivěly, stejně jako krátký a hustý vous. Oděn byl do tmavé tuniky z hrubé vlny, s těžkým pláštěm sepnutým bronzovou sponou. Nebyl oblečen nijak honosně; spíš jako muž, který může kdykoli nasednout na koně a vyjet.

Jeho oči přitom syna neopouštěly ani na okamžik.

Mladík otočil koně, přitiskl kolena k sedlu a znovu vyrazil. Tentokrát zasáhl. Slaměný terč se roztrhl a zlatavá sláma se rozletěla po nádvoří.

„Lépe," řekl kníže.

Mladý muž seskočil z koně a přišel blíž. Byl o hlavu vyšší než většina jeho vrstevníků, ale pohyby prozrazovaly ještě něco nehotového, jako by jeho tělo teprve dohánělo sílu, kterou po něm svět požadoval.

Dopadl na zem lehce, přesto bylo v jeho kroku slyšet tíhu zbroje i mladé neklidné síly. Ramena měl široká, ale zatím ještě ne tak pevná jako muži, kteří strávili polovinu života ve zbrani. Na první pohled bylo zřejmé, že rychle nabývá zkušeností a že se jeho tělo teprve učí nést vlastní výšku i váhu meče.

Vlasy měl kněžic tmavé, husté a trochu neposlušné. Vlhké prameny se mu lepily ke spánkům, protože ranní chlad už dávno vystřídal pot z jízdy. Když si je odhrnul z čela, ukázala se tvář, která ještě neztratila poslední stopy chlapectví, a přesto už nesla výraz člověka, který byl vychováván mezi bojovníky.

Šedé oči měl téměř ocelové. Ostrým pohledem nutil ostatní držet se rovně, jako by před nimi stál někdo starší a zkušenější. Kdo se však do jeho očí zadíval déle, zahlédl v nich zvědavost a neklid, jaký mívají mladí muži, kteří chtějí dokázat víc, než jim zatím svět dovolil.

Nos měl rovný, ústa úzká a bradu pevnou. Nehonosil se tváří, která by působila přívětivě nebo ve které by každý hned našel zalíbení. Spíš to byla tvář, kterou si člověk zapamatuje až po chvíli, když si uvědomí, jak ten mladík stojí oproti ostatním rovně a tiše a jak jeho bystré oči sledují všechno kolem.

Když došel blíž k otci, setřel si hřbetem ruky pot z čela. Pohyb byl rychlý a trochu netrpělivý, jako by ho zdržovalo všechno, co ho odděluje od skutečného života bojovníka.

Na sobě měl krátkou jezdeckou tuniku z tmavé vlny, na ramenou zesílenou kůží. Přes ni jednoduchý opasek, na němž visela pochva s krátkým mečem. Boty měl zašpiněné prachem jízdárny a na kolenou tmavé skvrny od bláta.

Nevypadal jako syn vládce. Spíše jako jeden z družiníků. A právě to si jeho otec přál.

„Doufal jsem, že řekneš *dobře*," poznamenal.

Boleslav se na okamžik pousmál.

„*Dobře* je slovo pro kněze," odpověděl pomalu. „Vládce musí být lepší."

Chvíli stáli vedle sebe a dívali se přes nádvoří.

Pražský dvůr nebyl tak velký jako dvory západních králů, ale žil vlastním rytmem. Podél hradeb stály dřevěné domy družiníků a nad nimi se zvedaly kamenné zdi rotundy svatého Víta. Po nádvoří chodili sluhové, bojovníci i kněží v tmavých hábitech a z dálky bylo slyšet kovadlinu, na které kovář opravoval podkovu.

Za hradbami se už probouzel trh.

Do okolí se mísil křik obchodníků, řev dobytka a dunění vozů, které přijížděly z cest vedoucích z Říše i z Polska.

„Pamatuj si to, synu," řekl kníže po chvíli.

Mladík se na něj podíval. „Co máš na mysli, otče?"

Boleslav pomalu rozpřáhl ruku. „Tohle všechno."

Na okamžik se odmlčel, jako by vážil slova.

„To není jen hrad," pokračoval nakonec. „Je to země – lesy, řeky, vesnice i lidé, kteří se hádají o pole a dobytek."

„A my jim vládneme," řekl mladík.

„Ne," opravil ho otec tiše.

Podíval se na něj tak, že mladík okamžitě pochopil, že odpověď byla špatná.

„My je držíme pohromadě."

Po chvíli ticha se mladík ozval: „Lidé pořád mluví o Václavovi."

Boleslavova tvář zůstala klidná.

„Ano."

„Říkají, že byl svatý."

„Možná byl."

Mladík chvíli váhal. „Ale ty…" Nedořekl.

Boleslav se podíval směrem k rotundě. „Tvůj strýc byl dobrý muž," řekl pomalu. „Ale dobrý muž někdy nestačí." Potom se otočil zpět k synovi. „Země potřebuje vládce."

Mladík přikývl.

„A tím budeš ty." Boleslav položil synovi ruku na rameno. „Čechy už nejsou malá země," řekl tišeji. „Máme doly na stříbro, obchodní stezky vedou přes naše hory a kupci z Říše i z Polska sem jezdí častěji než dřív."

„A také vojáci," dodal mladík.

Kníže se usmál: „Ano, i vojáci."

Na okamžik se zadíval přes nádvoří, kde se mezi lidmi míhaly barevné pláště kupců.

„Ale jednoho se nám nedostává."

„Čeho?"

„Přátel."

Mladík se zamračil. „Máme Říši."

„Říše není přítel," řekl Boleslav klidně. „Říše je soused."

Přešel několik kroků po nádvoří a jeho plášť se při chůzi lehce pohupoval.

„Na západě vládnou Sasové, na severu Poláci a každý z nich čeká na chvíli, kdy budeme slabí."

Mladík ho sledoval.

„A proto potřebujeme víc než meče," pokračoval kníže. „Potřebujeme krev."

Mladík pochopil.

„Nevěstu."

To slovo vyslovil tišeji než ostatní, jako by ho teprve zkoušel v ústech.

Na okamžik sklopil oči k prachu na nádvoří, který vítr zvedal mezi kopyty koní. Nebylo to překvapení. Věděl, že ten den jednou přijde. Syn vládce se neptá, zda se ožení. Ptá se jen kdy a s kým.

Přesto při té myšlence pocítil hlubší pohnutí, než čekal.

Nevěsta.

Boleslav přikývl a pokračoval: „Na západě vládne král, který sjednotil Anglii."

„Slyšel jsem o něm."

„Má sestru."

Vítr zvedl prach z nádvoří.

„Dcera krále," dodal kníže pomalu. „A sestra krále."

Mladík chvíli přemýšlel. „Taková žena by otevřela mnoho dveří."

Boleslav se na něj zadíval. „Ano," řekl nakonec.

Pak dodal klidně, téměř mimochodem: „Brzy ji poznáš."

3. KAPITOLA

Loď se zhoupla tak prudce, že Adiva sevřela okraj lavice oběma rukama, a přestože bylo dřevo vlhké a studené a klouzalo jí pod prsty, nepustila se ho ani ve chvíli, kdy se jí žaludek znovu bolestivě stáhl. Vzduch v podpalubí byl těžký, nasáklý solí, potem a pachem zkažených ryb, který se usazoval na jazyku a pronikal do šatů i vlasů, takže se zdálo, že už jej ze sebe nikdy nesmyje.

Zavřela oči, ale pohyb lodi tím nezmizel. S Adivou se všechno zhouplo, hrdlo se jí stáhlo a tělo se jí naklonilo dopředu, přestože už dávno neměla co ze sebe dostat a zůstalo jen prázdné, bolestivé dávení, po němž ji pálilo v ústech a slzely oči.

„Zkus dýchat pomaleji," ozval se vedle ní tichý hlas.

Edith přidržela Adivě vlasy, aby jí nepadaly do tváře, a druhou rukou ji podepřela v ramenou. Adiva chtěla odpovědět, možná chůvu ujistit, že je jí lépe, ale nedokázala ze sebe vypravit ani slovo, jen zavrtěla hlavou a zůstala schoulená s čelem téměř opřeným o kolena.

Nad nimi zaduněly kroky, muži na sebe pokřikovali a vítr se opíral do plachet takovou silou, až lana skřípala a při každém nárazu vln trup lodi sténal.

„Už to nebude dlouho trvat," řekla Edith stejně jako předchozího dne a také ráno, kdy se Adiva pokusila vstát a po několika krocích se musela vrátit na lavici.

Adiva mlčela. Věděla, že chůva nemůže tušit, jak daleko ještě mají k pevnině, a že její ujišťování není ničím jiným než snahou udržet v ní alespoň zbytek trpělivosti. Přesto jí byla vděčná, že sedí vedle ní a předstírá jistotu, kterou necítila ani jedna z nich.

Ještě před několika týdny přitom Adiva věřila, že se její život v nejbližší době nijak zásadně nezmění. Věděla, že je taková představa pošetilá, protože dcery králů nemívají právo spoléhat na neměnnost, avšak dokud se o její budoucnosti mluvilo jen neurčitě a jména cizích vládců se objevovala v rozhovorech, kterým nemusela věnovat pozornost, dokázala si namlouvat, že se jí to zatím netýká.

Poslední večer, kdy tomu ještě mohla věřit, se za hradbami slavila vigilie svatého Jana.

Lidé přicházeli už od odpoledne, někteří pěšky, jiní na vozech, na nichž přiváželi džbány piva, čerstvé bochníky, sýry, uzené maso i koše plné bylin a lučních květů. Na volném prostranství nedaleko řeky vyrostly jednoduché stánky, mezi nimiž pobíhaly děti, zatímco ženy rozkládaly na plátna své zboží a muži navršovali dřevo na hranici, která měla být zapálena po setmění.

Kněží podobné obyčeje trpěli, pokud se lidé před zahájením slavnosti pomodlili a nezapomněli, že dnes již oheň nezapalují dávným bohům, nýbrž na počest světce, jehož narození připadalo na nejdelší dny roku. Staré zvyky se však neztrácely tak snadno, jen dostávaly nová jména. Lidé si dál předávali staré zvyky zděděné po generace a nikdo si zřejmě příliš nelámal hlavu s tím, komu přesně mají za ochranu poděkovat.

Dívky pletly věnce z třezalky, řebříčku, kopretin a drobných modrých květů, jejichž jméno Adiva neznala, a starší ženy jim radily, které byliny mají utrhnout před západem slunce, aby neztratily svou moc. Nad některými jejich tvrzeními se mladší děvčata smála, ale žádná z nich neodmítla věneček ani snítku, kterou si měla vložit pod polštář, pokud se jí měl ve snu ukázat budoucí muž.

Adiva stála s Edith stranou od největšího shonu. Přestože byla oblečena do prostých šatů bez výšivky a drahých spon, lidé ji poznávali a ukláněli se jí, když prve procházela kolem. Někteří se na ni usmáli, jiní sklopili oči a rychle ustoupili z cesty, avšak po chvíli se znovu obrátili ke svým starostem, protože příprava ohně, jídla a večerního tance pro ně byla důležitější než přítomnost královy sestry.

Právě to měla Adiva na podobných slavnostech ráda. U dvora byl každý pohyb sledován a každé slovo mohlo být později zopakováno v jiném významu, zatímco tady byli lidé uvolnění, hovořili nenuceně, dokonce až příliš hlasitě, smáli se bez dovolení a hádali se o cenu piva, aniž přemýšleli, zda se tím někoho dotknou.

U jednoho ze stánků se zastavila žena s dítětem na boku a koupila tu děcku medový koláček, přestože se nejprve dlouze dohadovala s prodavačkou, že je koláč příliš malý a připálený. O několik kroků dál se dva chlapci pokoušeli nenápadně ochutnávat maso připravené k pečení, dokud je majitel neudeřil utěrkou přes ruce a nevyhnal je pryč. Dívka s dlouhým tmavým copem seděla na převráceném koši a přidržovala v klíně věnec, zatímco její přítelkyně do něj vplétala poslední květy a neustále se ohlížela k hloučku mladých mužů.

Adiva si všimla, že jeden z nich se dívá směrem k děvčatům častěji než ostatní. Mladík byl vysoký, ale pohyboval se neobratně a pokaždé, když se pohledem setkal s dívkou

pletoucí věnec, rychle obrátil hlavu k ohništi, jako by jej náhle začalo nesmírně zajímat, zda muži ukládají polena správným způsobem.

„Ten světlovlasý se je odhodlává oslovit už od našeho příchodu," poznamenala Edith, která sledovala totéž.

„Možná jen čeká, až bude věnec hotový."

„Spíš čeká, až jej někdo postrčí."

Chůva se nemýlila. Jeden z jeho druhů do něj po chvíli skutečně strčil tak silně, až mladík klopýtl, a když už se ocitl několik kroků od dívek, zřejmě pochopil, že vrátit se zpátky by pro něj byla větší potupa, než když dojde až k dívkám. Došel až k té s tmavým copem a cosi jí řekl. V hluku slavnosti nebylo slyšet co, avšak dívka se zasmála, vstala z koše a podala mu ruku.

Nebyla v tom žádná okázalost. Nikdo jim netleskal a nikdo nepřerušil práci, aby sledoval, co se mezi nimi odehrává, přesto by to Adiva ráda věděla.

„Máš nějaké povědomí o tom, zda se ti dva již znají?" zeptala se chůvy.

Edith se podívala na mladý pár a přikývla.

„Ano, jeho matka dodává do hradní kuchyně vejce. Ta dívka je dcerou mlynáře od řeky. Vyrůstali nedaleko od sebe."

„A jejich rodiče s tím souhlasí?"

„Nejspíš ano, jinak by se tu nedrželi za ruce tak bezstarostně."

Adiva chvíli pozorovala, jak se mladík sklonil k dívce, aby ji v okolním hluku lépe slyšel, a jak ona odpověděla s tváří obrácenou k němu. Možná se v příštích měsících vezmou, možná se pohádají a dívka si nakonec zvolí někoho jiného, avšak alespoň pro tuto chvíli patřilo rozhodnutí jim.

„Potkalo je skutečné štěstí," řekla.

Edith se k ní obrátila, ale nezeptala se, co tím myslí. Znala svou svěřenkyni příliš dlouho, než aby potřebovala každou myšlenku slyšet nahlas.

Když se začalo stmívat, hranici zapálili. Plameny nejprve olizovaly suché větve, potom se zachytily na silnějších polenech a brzy vystoupaly tak vysoko, že lidé stojící nejblíže museli ustoupit. Kouř nesl vůni jalovce a čerstvého dřeva, jiskry stoupaly k obloze a mizely v šeru, zatímco píšťala a buben udávaly rytmus prvního tance.

Muži nalévali pivo, ženy rozdávaly chléb a kolem ohně se vytvořil kruh, který se neustále rozpadal a znovu spojoval podle toho, jak se tanečníci střídali. Několik mladíků přeskakovalo menší oheň zapálený stranou od hlavní hranice, a přestože kněz, který se slavnosti účastnil, pokaždé nespokojeně svraštil čelo, nikomu v tom nezabránil. Lidé věřili, že kouř ochrání dobytek před nemocemi a skok přes plameny přinese zdraví, třebaže se před každým pokusem znamenali křížem, jako by tím chtěli ujistit Boha, že v jejich jednání není nic nepatřičného.

Adiva se nechala přesvědčit, aby ochutnala kousek chleba namočeného v medu, a chvíli naslouchala starci, který dětem vyprávěl příběh o světci, jenž promluvil již jako sotva narozené dítě. Chlapec sedící nejblíže mu odporoval, že takové věci se nestávají, načež jej matka zatahala za ucho a přikázala mu, aby se světci neposmíval.

Přestože Adivu celý výjev zaujal a několikrát se usmála, pohledem se stále vracela k mladému páru. Dívka si nakonec sundala věnec a vložila jej světlovlasému mladíkovi do rukou, zatímco on jej držel s takovou opatrností, jako by mu svěřila něco mnohem vzácnějšího než několik stonků trávy a květin.

„Také tvoje matka si jednou podobný věnec schovala," řekla Edith, která si všimla, kam se Adiva dívá.

„Má matka?"

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Princezna Adiva - Nevěsta knížete Boleslava**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.